

Achtergrond. Britse filosoof haalt in essay scherp uit naar hoe wij vandaag 'shaken'

'Dans is hoger doel kwijt'

De moderne dans is zijn idealeen kwijtgespeeld. Dat schrijft de conservatieve Britse filosoof Roger Scruton in een scherp essay. Daar gaat niet iedereen mee akkoord. 'Dansen is altijd een seksueel spel.'

TIM F. VAN DER MENSBRUGGHE

Ma veertig boeken te schrijven over de meest uiteenlopende onderwerpen heeft filosoof Roger Scruton (71) eindelijk de essentie van het bestaan aangeraakt. In zijn essay *Dancing Properly*, dat in het voorjaar verschijnt als deel van zijn boek *Confessions of a Heretic*, werpt hij zijn blik op de hedendaagse danspraktijken. Scruton ziet dansende mensen als marionetten die hun ledematen spastisch in het rond gooien, in willoze gehoorzaamheid aan de poppenspeler achter de draaitafel. De filosoof besluit: "Mensen dansen niet meer met elkaar, maar naar elkaar."

De Gentse accordeonist Wim Claeys, oprichter van het dansbare folkensemble Boombal, gaat tot op zekere hoogte akkoord met Scruton. "De evolutie naar meer individueel dansen is er niet zomaar gekomen. Het is een reactie tegen de gemeenschap zoals ze vroeger was, namelijk een kleinere gemeenschap met een grotere sociale controle. Ik heb de indruk dat jongeren zich daar sinds de opkomst van de rock-'n-roll tegen hebben afgezet. Ik weet niet of dat zo negatief is."

'Spasmen van kikkerpoten'

Scruton weet dat wel. Moderne muziek is een grotske karikatuur waar het ritme slechts een beat is en de melodie slechts herhaling, schrijft hij. De hedendaagse dans is zijn idealeen en hoger doel kwijtgespeeld. "Zeker elektronische dansmuziek is te luid om nog met elkaar te kunnen spreken en het ritme is zo regelmatig dat je lichaam in reflexen schiet zoals de spasmen van geëlectroceerde kikkerpoten", observeert de filosoof.

"De jaren 50 waren heel extreem na de newbeat en de techno, nadien hadden mensen de behoefte om op een andere manier te dansen", zegt Claeys. Enter het Boombal, een concept dat Heinschalig begon in Gent en stapte voor stapje andere steden veroverde. Folk werd plots hit.

"Zo'n Boombal schiept een context waarin je niet de meest ad remme moet zijn om contact te hebben. Dat was een van de sleutels van het succes. Een traditionele dans volgt een afgesproken patroon, waarbinnen een zekere improvisatie mogelijk is. Participatie is het belangrijkste. De moderne dans is echter hyperpersoonlijk. Ikzelf heb dat nooit gedurfd", geeft Wim Claeys toe. "Ik

was bang om me belachelijk te maken. Dansen was voor de zware jongens."

"Het is geen eenvoudig spel", erkent journalist Ben Van Alboom, gespecialiseerd in elektronische muziek en het bijbehorende nachtleven. "Het is niet omdat je in een discotheek om vier uur 's ochtends zweel staat te dansen met iemand dat dat per definitie een uitnodiging is voor aanrakingen. Sommige vrouwen, en wellicht ook mannen, storen er zich aan als ze plots een hand op hun dij voelen."

Tegelijk is de moderne dans democratischer, net omdat er geen regels zijn. "Op een goed feest maakt het niet uit hoe je staat te dansen. Nobody cares", sust Van Alboom. "Terwijl je op een traditionele dans moet bewegen volgens de afspraken." "In traditionele dans was fysiek contact nog

tegestaan op een manier die niet kon in het dagelijkse leven. Ik kan mij nog het tintelen van mijn vingertoppen herinneren wanneer ik het lichaam van een meisje aanraakte", mijmert Scruton. "De elektrische van het lichamelijke contact is zo verduwen uit het leven van jonge mensen."

"De meeste vrouwen in de Charlatan zullen niet akkoord gaan met die stelling", weerlegt Van Alboom. "Ik zie op feesten altijd heel wat zwevende lijven tegen elkaar schurken. Ik denk niet dat het allemaal zo individualistisch is. Dansen blijft een soort paringsdans."

"De essentie van dans is niet de muziek, maar de ontmoeting", vat Claeys samen. "De muziek is het middel om ontmoetingen mogelijk te maken. Er zijn mensen die een grote behoefte voelen om elkaar aan te raken, zonder dat ze weten hoe dat dan moet. De werkloze aanraking van een traditionele dans is dan mooi meegenomen."

"Dansen is altijd een seksueel spel, dat kan bij oude volksdanses evenzeer zo zijn", zegt Van Alboom. Het is een seksueel spel, maar zonder verplichtingen. "Op gelijk welk moment feest kun je soms onwaarschijnlijk geil met elkaar dansen zonder dat dat tot iets hoeft te leiden."

Opdijk komt eraan, maar voor Roger Scruton zit een dansspeler er niet in: zijn knieën willen niet meer mee. Jammer, want dansen is gezond. "Dansen heft ontzettend veel energie", zegt Van Alboom. "Anderhalf jaar geleden ben ik in New York naar een 'morning party' geweest. Zo'n feest begint om 6 uur en er is geen alcohol. Nadien pompte mijn lijf nog de hele dag van de energie."

'Op een goed feest maakt het niet uit hoe je staat te dansen. Nobody cares. Terwijl je op een traditionele dans moet bewegen volgens de afspraken'

BEN VAN ALBOOM
MUZIEKJOURNALIST

► **Dansende mensen vroeger en nu. 'We dansen niet meer met elkaar', stelt de filosoof.** © GETTY IMAGES/FRANKY VERDICKT